

Krawaty najnowszych fasonów (od 60 ct. oraz **Koszule, Kołnierze i Mankiety** otrzymał **Magazyn Nowości E. Machayskiego**
Lwów, róg ulicy Jagiellońskiej i Trzeciego Maja.

Fejleton krakowski.

Kraków d. 9 maja.

(Plany i ich czary. — Niedzielną postę. — Przygoda prawdziwa z cukierkami, — któryby inną godność powinien piastować. — Odczyt Józefa Kotarbińskiego o Bolesławie Prusie. — Beneficjuszka z Kamieńskiego. — Cigle „Tamten” Złotowski. — Nassa lwowska opera i zakazy artystów. — Nianegda i melomani operowych.)

Przepiękne płuco grodu podwawelskiego z nieczem nieporównane plany w pełnym majowym rozkwicie! Ten kilkadziesiąt metrów szeroki i ponad trzy kilometry długi sadzawiony i odnowiony utrzymanym pas plantacji, okalający starożytny rynek wraz z jego bocznymi uliczkami — jest największą ozdobą Krakowa, jaką nie wiele a może żądno w tej mierze z miast pochłubić się nie może. Obecnie w pełni wiosennej zieloności, wśród rozkosznego stanu aury i temperatury przy wielkim ruchu mieszkańców i mieszkanek Krakowa, żądno nie tyle może wonnego ozonu, ile... popisu wiosennych tualet — plany są obojętne czarowne. Do charakterystyki chwili, w której cały Kraków przenosi się z linii A—B na plany dodać należy, iż do życia na nich przyszyja się znacznie liczne melomani, cukierki, kawiarze, kiosk, z chłodnikami itp. zakładziki. Ten ostatni szczegół nadaje miastu pewną odrębną cechę w stosunku np. do Lwowa, zbliżając Kraków podobieństwem do większych miast... zachodu.

A jednak jak mu do tego daleko! Tu, prozę państwa może się wydawać każdemu taki wypadek, jaki mi np. spotkał. Wchodząc do cukierki nierozsądnej, połóżnej przy pierzynyopalnej (linia A—B) i rozbił ją się z palca prozę isobę stojącą za bufetem o czarną kawę. Istota ta reprezentująca firmę, bo nie wiem czy to był właściciel cukierki czy też jego zastępca, z całą ślegmą pozwała mi zdjąć okrycie i dopiero po chwili wyprawa zamorusanego chłopaka, który przemawia do mnie następującymi słowy:

— U nas, proszę pana, nie ma kawy tylko herbata i oskłada.

Nie mając ochoty na pierwszą a nie oszukaj się na siłach polknięcia oskłada po obiedzie, rzecz prosta, opuściłem sympatyczny lokal.

Wydaje się to prawdopodobnie czytelnikowi niewiarogodnym a jednak epizod powyższy jest tak prawdziwym jak np. fakt, iż poosta tuższego przez historiozomów rozdział listy i dzienniki nadeszły z Warszawy o godzinie dziewięć minut 45 z rana, dopiero o pięć po południu, a na dalszych ulicach i później. Nie wspominając o tem, iż sążąd pocztowy za doręczenie dzienników każe sobie płać pół centa od egzemplarsa, zauważam, że oburzająca jest ślegma, dozwalająca, aby prześlyli pocztowe 7 do 8 godzin salegaly na poczoie zanim się dostaną do rąk adresata.

Józef Kotarbiński, w tworny estetyk, sumienny krytyk z artysta, na którego zapowiedzianego w b. m. benefis-u „Kranie” cięszą się bywały teatralni, wygłosił ubiegłej niedzieli na dochoć kuraów kobiecych imienia Adryana Baranieckiego odczyt o znakomitym literacie warszawskim Bolesławie Prusie. Piękna sala radziecka reprezentatywnie jejapienia się wyborową publicznością, złożoną z przeważniej oszoj z ploi słuskie swanej piękna. Autor tak cenionej książki p. t. „Niezdrowa miłość”, z której wyjątkami *Gazeta Narodowa* opublikowała w roku ubiegłym swych artykułów, w barwnej prelekcji przedstawił słuchaczom dzieje młodości najpopularniejszego dziś po Sienkiewiczu pisarza polskiego, dając następnie charakterystykę jego działalności literackiej i obywatelskiej, oraz krytyczny przegląd jego dzieł. Wykintywny kronikarz warszawski, autor piosenki pełnych nuciucia a nadto odznaczających się humorem, oraz twórcy znakomitych powieści obyczajowych jak „Lalka” i „Emancypantki” i najwspanialszego, saniem mojem dzieła powieściowego „Faraon” stał się w plastyzmem przedstawieniu Kotarbińskiego jesszoe więcej zrozumiałym dla tutejszych czytelników. To też za zasługę poczytał należy szanownemu prelegentowi, iż szaszanymy zajmujących się literaturą, z tak wybitną literaturę i społeczeństwie warszawskiem osobistością, jaką jest Bolesław Prus.

W dalszym ciągu benefisu, jakim dyrektora darzy zasłużonych artystów, odbyło się przedstawienie p. Kamizierza Kamińskiego, który znakomicie odegrał rolę Jusowa w komedii Ostrowskiego „Intrata piana”. Teatr był wyprzedany pomimo, iż rseos też grano po raz piątnasty, w szem nowy dowód, jak publiczność krakowska ceni swoich ulubieńców seoniecznych. „Kamizierzowi” (tak zwą artystę koledy) wzięto dwa obzrymie wienie laurowe, oraz ozdobny portfel z bardzo dla każdego przyjemną zawartością... papierosów wartościowych. Wysszczególnienie to i uznanie słusznie się należało doskonałemu temu artyście, niezrównanemu zwłaszcza w kreacjach postaci z życia rosyjskiego, o oem przekonanie się, gdy teatr krakowski sjezie niebawem do Lwowa i przedstawi wam „Tamtego” Gabrieli Zapolskiej, który tu w dalszym ciągu stale zapełnia amfiteatr. Już to przysądza trzeba, iż znakomita ta autorka dzięki niepospolitemu talentowi, na-

zwiąskiem swem wypisanem pod tytułem sztuki przyciąga widzów, jest więc prawdziwą t. z. *gracit attraction*. Od tygodnia mamy tu operę lwowską. Dowodem powodzenia wielkiego jest fakt, iż teatr na każdym przedstawieniu jest wyprzedany, pomimo, iż ceny biletów podwyższono podwójnie na opery wielkie, a o połowę na lżejsze. Publiczność narska na wysoki ceny, ale do teatru chodzą, placąc po osteraszoie i dziesięć guilderów za lożę a odpowiednio za inne miejsca. Dotychczas wystawiono „Tanuhause-ra”, „Lohengrina”, „Dalibora”, „Halkę”, „Pajaców”, „Córke pułku”, „Świerszczka za piecem”, „Przechrzszczonego tu na „Dyablika małżeńskiego” i najnudniejszą ze znanych mi oper „Tręba za z Sackingen”. Prasa ogólnie chwali wykonawców, orkiestrę i reżyserję, a publiczność wyraża zadowolenie oklaskami i kwiatami, które wręczono p. Arklowej i Bohusównie.

W pierwszej podsiwamy tu talent, głos i inteligentne z miarą artystyczną i odcieniem świetnego tworzenia takich postaci operowych jak Elbiełty, Elzy lub Milady, w drugiej wdzięk i sympatyę przy znanych zdolnościach o ile nie jest zmuszona sytuacja spiewać takich party jak Wenus w „Tannhauserze”. Znakomicie jak zawsze Floryańskiemu wroczono obzrymi wienie laurowe na przedstawieniu „Dalibora”; był to dar od „pobratymców”. Powodzeniem też i uznaniem cieszą się i inni artyści jak niezrównana zawsze doskonała i nieoceniona Kasprowiczowa, przepyszny Bogucki, wyrabiający się i wielkie postępy czyniący Malawski, poprawny Paszkowski i wzorowi Górski i Jeromin. Ci dwaj ostatni wyrobili sobie i tu, jak we Lwowie markę niezbędną w naszej operze.

Tak tedy wszyscy zadowoleni z opery a sądzę, że także i rohułwy a energiczny dyrektor Heller, któremu szersze żywoz należy, aby się... stagię o warszawską powiada.

Zadowolenie też widziałem na twarzach nawet takich melomanów (?), dla których libretto stanowi najwazniejszy szczegół w operze. Na przedstawieniu „Halki” moimi własnemi oczami dostrzegłem w loży pierwszego piętra siedzącą parę (on około lat 45, ona 40), która namietnie z srogą zawziętością saopatrzona w dwie książki studiowała libretto. W pierwszej chwili ogarnęło mnie oburzenie a serce przepełniło się litością nad biednym ohoć tak wielkim Moniuszką, następnie jednak ochłonąłem i szepnąłem do siebie:

— Mój Boże! jacy oni szczeniwi!

Kazimierz se Lwowa.

KRONIKA.

Lwów dnia 9 maja.

Zapiski osobiste. Na podniehanu przjął cesarz ministra dla Galicyi p. Adama Jędrzejowicza.

Rada dworu prof. Neusser, bawił w niedzielę wezwany do chorego na konsylium.

Prof. dr. Emil Dunikowski, powrócił z Włoch, gdzie badał tereny naftowe, do Lwowa.

Dar. Cesarz udzielił z prywatnej swej skątyła dla pęgozłów Tyśmienicy, zapemgi w kwocie 2000 zł.

Mianowania. Inspektorowie podatkowi Jerzy Jaworski, Juliusz Fisz i Włodzimierz Szankowski i Paweł Dziępiński zostali samianowanymi starszymi inspektorami.

Minister skarbu samianował sekretarza skarbowego Walentego Hiehoitna radcą skarbowym, a starszego inspektora podatkowego Adolfa Józefa Franka sekretarzem skarbowym w obrębie galicyjskiej krajowej dyrekcji skarbowej.

Namiestnik hr. Piniński przyjeżdżał oesars w niedzielę w południe na audyencyj.

Lud lwowski na kopcu Unii Lubelskiej obchodził pamiętkę konstytucji 3 Maja O godzinie 3 wystrzały moździerzowe dały znać, że zaczyna się „zabawa ludowa” na stoiku kopca Unii Lubelskiej. O godz. 4 spadł chwilowy deszcz. Szkoła. Zabawa nie wypadła walek tego tak, jak się spodziewano. Płunnie sebrana publiczność, przeważnie młodzież robotnicza z „Gwiazdy” i „Skaly”, rozsiadła się do domów. Zostali tylko ci, którzy mieli parasole, lub nie mieli nowych wiosennych ubrań, lub kapeluszy.

Gdy deszcz ustał promiśroczny bufit na stoiku kopca do tego stopnia rozechołł posostających, że nawet tańczono przy dźwiękach muzyki „Harmonii”. Tańczono z węgą, choć bez rąkawicek.

Z nastaniem smroku zapalono stopy drzewa na zycioie kopca. Łopka na stoiku opusznata. Na zycioie zabrzmieli pieśni patriotyczne. Zuna plonących stowów oświetlała gromadkę śpiewających i estandar z barwach narodowych, szaknięty na wierzchołku kopca. Wiat wiosenny nioła w dal iskry z ognisk i pieśni: Z dymem pożarów.

Samobójstwo. Wozoraj późnym wieczorem z drugiego piętra domu 1. 24 na ul. Czarnieckiego rzuciła się na bruk podwózowy pani H. z L. C. żona jednego z wyższych urzędników magistratu lwowskiego. Przyczyna rozpazliwego postętku nieznana. Śmierć nastąpiła natychmiast.

Socyalist lwowscy na wozorajszym zgromadzeniu w paszku Mausanowskim pod przewodnictwem p. Kozakiewicza uchwalili rezolucję, sprzeciwiającą się stanowczo wszelkiej ugodzie Austrii z Węgrami i drugą wyrażającą rząd, aby utulił gwałtowność spekulacji i zniósł cło od zboża przynajmniej na czas jakiś.

Rzemieślnicza „Gwiazda” lwowska obchodziła wozoraj podwójną uroczystość. Zrana po nabożństwie w kościele OO. Franciszkanów zebrał się członkowie towarzystwa w wielkiej sali „Gwiazdy” i tam po przemowie prezesa i pierwszego jej z przed 30 laty sekretarza p. Romanowicza zasiadli do wspólnego śniadania. Obchoć ten urządzony był na pamiętkę 30-lecia, które „Gwiazda” właśnie wozoraj skończyła. O 3 popołudniu wyruszyli wszyscy ze standardem na kopce „Unii Lubelskiej” a wieczorem po raz wtóry zebrał się w sali „Gwiazdy”, aby wystuchać produkcji artystycznych na wieczorku, urządzonym dla uczczenia 107 rocznicy nadania konstytucji narodowej. Liczną publiczność wywalczyła i oklaskami nagrodziła śpiew chóru „Gwiazdy”, odczyt dra Dwernickiego, deklamację p. Wolenskiego, śpiew p. Tarnawskiego, deklamację panny Halczyńskiej, grę p. Podlacha na fortepianie i przemowę wstępną, z polemtem wygłoszoną przez p. Lecha.

„Jedność” i „Przyjaźń” katolickie stowarzyszenia robotnicze urządziły wozoraj dla swoich członków uroczysty obchoć 107 rocznicy Konstytucji 3 Maja. W przepięknej sali li stowarzyszenia zgromadziło się około 500 osób, a nastrój był w całym tego słowa znaczenia uroczystym i poważnym. Obchoć zagał p. Przygodzki, który w dłuższej przemowie wyjaśnił cel Konstytucji i jej dązie, wyzając, by całe społeczeństwo walczyło się wprowadzić w czyn wspaniałe zasady twórców Konstytucji, by zbrało się z klasą robotniczą i starało się pomóc nieciężniom w miarę sił i możności. Nastąpiły dalsze punkty programu, między innymi wyborne deklamacje robotników pp. Kuźmickiego i Stehlika. Punktem kulminacyjnym obchoć był śpiew solowy terminator Mielenka, któremu towarzyszył chór terminatorów pod wodzą p. Domiszewskiego, niestrudzonego, choć cichoego pracownika dla sprawy robotniczej. Po doskonałej grze na skrzypcach pp. Sicińskiego i Pyschałow podniósł ją chwila, gdy przy dźwiękach kapeli własnej „Jeszcze Polska nie zginęła”, odołnieto kurtynę, a sebrany przedstawił się obraz z żywych osób „Obrona standardu”. Śpiew naszego narodowego hymnu uocony przez setki robotników polskich, był chyba niezbitym dowodem, że „Jeszcze nie zginęła”.

W południe zaś udała się do p. prezesa dra Małachowskiego deputacja towarzyszy „Jedności” złożona z robotników magistrackich i wniosła na jego ręce memoriał zawierający postulaty jak najmożliwszej i najszybszej stabilizacji oraz zapobieżenia nadużyciom jakich doznają ze strony organów nadzorczych.

Lwowska kasa chorych. Na wozorajszym walnem zgromadzeniu lwowskiej kasy chorych do nowego wydziału nadzorczego z grona pracowników wybrało na członków pp.: Ign. Nikorowicza, Ad. Walewskiego, S. Bubleka, Z. Kitaja, J. Popiela, M. Borizka, G. Steigelfelca i Dr. J. Wielochowskiego a z g. oparodawców Dr. Ed. Lelena, W. Hodaka, J. Zgórnego i M. Flecka — na zastępców zaś z grona pracowników Aug. Guethera, W. Rożyckiego, M. Szydłowskiego i S. Binduchowskiego. Do sądu polubownego wybrało pp.: P. Litwina i L. Loewenhersa, do zarządu wreszcie p. F. Wysockiego.

Memoriał w sprawie robotników magistrackich, a zwłaszcza tych, którzy najmowani do roboty nocej niekiedy zaledwie dwa dziesiątki kilka lub trzydziestę centów za to zarabiali wniosła wozoraj do prezesa Lwowa Dra Małachowskiego, deputacja socyalnych demokratów. Prezydent przyrzekł zbadać wyliczone w memoriale śale robotników.

† Byssard Ruszkowski, artysta sceny Skarbowski zmarł we Lwowie ostatniej nocy na suchoty, przeżywszy lat 43. W karyerze aktorskiej przeszedł od ról lekich amantów, który to dział miał siebie przydzielony w początkach, do ról charakterystycznych i komiznych, w których stał obok F. F. i Feldmana na naszej scenie. Odmacał się na scenie zawsze wielką pomysłowością, tem, że inteligentnie obejmował całość roli i swobodę w jej interpretacji. Z większych postaci, które kreował w ostatnich czasach wielktem powodzeniem cieszyły się: Szwengala w „Trilby” i „Crampona” w dramacie Hauptmanna. Byssard Ruszkowski był też niu pędniem autorem dramatycznym. Zrana występował jako współak Adolfa Abrahamowicza, później sam się próbował w takich utworach jak „Wesele Fonia” lub „Jadzia wdowa”, „Bonnie prezesem”, „Teść”. Uwiery jego zalecały się zawsze spora doza humoru i efektowna robota sceniczna, co mu zapewniło dłuższe życie na scenie. W życiu prywatnem cieszył się 4. p. Roszkowski wielką popularnością dzięki przytomności duszy, wesołości i dowcipowi. Ruszkowski cierpiał adwiedną na pierś, ale dopiero od dwóch miesięcy po powrocie z Włoch silniej spaść na sdro wnu tak, że już się nie podniósł z łoża boleści. Pozostawił wdowę, córkę 4. p. Zboiskiego i kilkoletniego syna.

Za defraudację w banku hipotecznym tara polskim skazał sąd tarupolski Tadeusza Gedroycia na 8 miesięcy ciężkiego więzienia.

Sanocki pułk piechoty austriackiej, noszący numer 45 i imię księcia saskiego Fryderyka Augusta, a stojący obecnie w zągu w twierdzy przemyskiej, obchoć w dniach 5, 6 i 7 bm. jubileusz bitwy pod Santa-Lucia. Dla uświetnienia obchoć zapowiedział przyjazd swój książę Fryderyk August, w ostatniej jednak chwili z powodu nagłej niedyspozycji żony nie przybył, o czem telegraficznie pułk zawiadomił. Zamiast księcia Fryderyka przybyła deputacja 5 pułku piechoty saskiej, składająca się z pułkownika Spaltenhofera, majora barona Zedlitz, kapitana Heinika i porucznika Oesera. Dnia 5 bm. zwielszał wojskowy assey kosary 45 dułku, a wieczorem na ich oszów urządził pułk capstrzyk z muzyką i pochód s pochodniami. Następnie odbyło się koleżeńskie sebranie w restauracji kolejowej. W dniu 6 bm. po mszy połowej pułk przeciągnął przed obcymi oficerami w defladzie. Po przeglądzie śniadano, żołnierze zaś na-

podwórcu koszar głównych mieli dla siebie zastawione stoły, gdzie ucztowali. Wieczorem odbyło się wielkie sebranie towarzyskie w kasynie oficerskim.

We wszystkich uroczystościach brał żywy udział arcyksiążę Leopold Ferdynand, szwagier księcia saskiego. W piątek w południe przybył niespodziewanie pospiesznym pociągami adiutant przyboczny księcia Fryderyka Augusta w. Heigendorf i wręczył ordecy, czyli odznaki honorowe, które otrzymał pułkownik sanockiego pułku Alfons v. Rabenhorst-Dracini, kapitan 1 kl. Edward Pels, kapitan Daniel Kolak, kapitan 5 batalionu strzelców (morawsko-saskiego) Artur Tępy, obecnie ochmistrz dworu arcyksięcia Leopolda Ferdynanda, wachmistrz Władysław Świąłowski i Józef Gottwald. Niemniej uczestniczyło w obchoć 3 delegatów 10 batalionu strzelców, a to podpułkownik Bonelli, kapitan Hueglsberger i porucznik Sehlitz, który to batalion w pamiętnej bitwie współdziałał z 45 pułkiem i z nim podzielił się wawzaymami zwycięstwa O godzinie 1 w nocy odeszli nasi, którzy po drodze zwielszą pamiętki krakowskie i Wileńskie. Bitwę pod Santa Lucia odczyli Austriacy z Włochami 50 lat temu i tam to się pułk sanocki wielce odznaczył.

Zatwierdzenie wyboru. Cesarz zatwierdził wybór Stefana Meysa Rosochackiego, właściciela dóbr z Rndnik na prezesa, a dra Mikołaja Krzysztofowicza, właściciela dóbr z Zaluca, na zastępcę prezesa rady powiatowej śniatyskiej — a dalej wybrali ks. Edwarda Janickiego, proboszcza z Jedlio, na zastępcę prezesa rady powiatowej krosieńskiej.

Niezwykła katastrofa. W szwartek ubiegłego tygodnia, jak donosi czerwoniewska *Gazeta Polska* wydarzyła się w Czerwonowie następująca pierwsza w Austrii tego rodzaju katastrofa:

Przed godziną piątą po południu wóz tramwajowy nr. 3 sdał z rynku czerwonowieckiego do głównego dworca kolejowego. Kiedy wyjeżdżał se stacyi, obok kościoła r. k. znajdowało się wewnątrz szosy czter-nasto, a na platformie z tyłu wozu stał pociąg pasażer. Tuż za kościołem rozpoczyna się łagodny spad, który zwiększa się stopniowo aż do końca ulicy Głównej, tam zaś dwoma o bardzo małej roswartości tukami skracają nagle szyny w ulicę kolejową, nadawczych spadzi. Wóz nr. 3 już za kościołem poczęł poruszać się bardzo szybko, a w parę sekund później znalazł się w pędzie gwałtownym. Pasażerowie chwiliowo nie zauważyli tego, okazał ich dopiero sygnał świenka. Kondektor jedną ręką uchwalał hamulce (zwykły i elektryczny) drugą zaś dawał gwałtownie, ostrzegając przechodniów. Okazało się, że zwykły hamulec przestał funkcjonować, elektryczny zaś był nie do użycia, albowiem prąd żelazny na dachu wagonu łączący wóz z przewodem elektrycznym, wyskoczył z drutu i prąd był przerwany. Tramwaje elektryczne w Czerwonowie nie posiadają na dachu widel podobnych jak we Lwowie, leca prąd kończy się u góry sągłębionem kółkiem którego rógk toczy się pod elektrycznym drutem. Stąd też prąd był bardzo łatwo se skakuje z drutu. Kiedy wóz w szalonym pędzie toczył się obok restauracji Handla, przechodnie spestrzegli już niebezpieczeństwo i kilkadziesiąt osób pusiło się w pogód z okrzykiem rozpachy. Wagon dobiegł do końca ulicy Głównej, podkoczył na pierwszym łuku, strzasknął wpał na łuk drugi i tutaj nastąpiła katastrofa. Wóz wyrwał się z toru i pędził po stromej pochyłości ul. Kolejowej. Po drodze zaciępił o tylny koła powozu prywatnego, który sdał w przeciwnym kierunku, powóz ten z dwiema paniami odrucił w buk i natychmiast wpał znowu na dwie fury ehlopiaki. Obalił je i uderzywszy o żelazny słup przewodów elektrycznych, przewrócił się z niezmiernym traskiem. Stało się to wszystko w czasie kilku sekund. Wiatr gwałtowny, jaki wiał tego dnia, okrył wóz obłokiem kurzu z niebrukowanej ulicy i dopiero, kiedy wagon upadł, można było dojrzeć sceny, jakie odgrywały się wewnątrz...

Jaki pasażerów zmieszali się z okrzykiem grozy przechodniów. Rzucono się na ratunek. Wagon padając rozmiadałżył kilkutogodniowe łożę, które biegło za wspomnianym wyżej powozem prywatnym i upał ku stronie ulicy tak, że przednią częścią dachu epał się na tylnych kołach fury ehlopiak, która był robit. Dla pasażerów było to prawdziwym szczęściem, nie runęli bowiem odrazu na ziemię, leca padli na grube szyby bocznych okien. Szybki te naturalnie pęki i wyrzuciły jadących pod przechyłony wagon, skąd ich wydobyciu. Jeden tylko pasażer stojący na tylnej platformie, wydosłał się inaszej, kiedy bowiem wóz padając wstrząsnął się, wstrząsanie to wyrzuciło stojącego w powietrze. Padł twarzą na ziemię o jakie dwa metry od wagonu i tu zemlał. Wszyscy podróżni odieśli skaleczenia zewnętrzne, chociaż niebył ciężkie. Przeważnie poranił ich kawałki szys, a to po twarz, rękach i negach.

Wdowa po lekarzu powiatowym, pani Kasperycka, doznała poważniejszych obrażeń na nogach, chłpiec pawien z przedmieścia roszawskiego ma głowę skaleczoną dość ciężko, pasażer, który stał na platformie a jest nim p. L. Tuczapski, zarządcia galicyjskiego bazaru krajowego, zdarta ma skórę na łokciach i kolanach itd. Gorzej wyszli inni. Kondektor Teodor Pator uderzył sobą o żelazny słup uliczny i pokaleczył się straszliwie na głowie i całym ciele. Nie w tym stopniu, zawsze jednak ciężko skaleczonym jest biletar Jakób Dittmar. Nieprzytomny i krwaw złanych odwieziono natychmiast do szpitala krajowego, gdzie przebywają dotychczas. Zdeja się, że nie doznali uszkodzeń wewnątrznych i lekarze nie tracą nadziei przywrócenia ich do zdrowia. Dalszym ofarami wypadku są dwie panie, które jechały powozem własnym. Tramwaj uderzył w tył. e koła powozu, przyczem tracił młodszą z pał panu Kornównę tak fatalnie, że w dwóch miejscach złamał jej rękę, kalcząc zarazem w głowę. Obe panie wypadły na ziemię. U pani Kornowej właścicielki Szubracza skończyło się na zemle-

niu, ciężko zaś pokaleczona córce przywołani lekarze założyli bandaż i opatrzyli rany.

Dokola obalnego wozu do późnej nocy gromadziły się tysiące ludzi. Fotografowali czynili zdjęcia, które oglądać można na wystawach sklepowych. O zmroku przybyła komisa sądowa i zabrana wadiwy hamulec jako *corpus delicti*. Wydobyto następnie zabite łożę i wóz podniesiono, aby następnego dnia pretransportować go do ramizy. Prezydent kraju polecił wstrzymać ruch tramwajów na całej linii na czas nieograniczony.

Pożar w Tyśmienicy o którym po krótko już donieśliśmy zniszczył 175 domostw, z których tylko 4 były asekurowane. Ogień powiódł z tego powodu, że kobieta jakaś pragnąc krowę swą sebezpieczyć przed rzuceniem uroków, takową okadzała i tak przepadł ciemny wywołał tak wielką klęskę. Z palących się domów nie prawie nie uratowano, co tem większą czyni klęskę, gdyż ofarą ognia padła część miasta, przez obłąką ludność zamieszkaną. Na miejscu wypadku znajdowała się ochotnicza straż kolejowa ze Stanisławowa i dwie kompanie wojska, które zajęte były ratunkiem i ochroną niedopalonego mienia.

Wizytacja kanoniczna. Ka. biskup Weber przybywa z końcem maja na wizytację kanoniczną do dekanatu czerwonowieckiego i będzie: 28 maja w Waszkowcach nad Czeremoszem 29 w Kocmanu, 31 w Zastawnie, 1 czerwca w Sadagrze, gdzie następnego dnia dokona konsekracji kościoła, 3 w Bojanach, od 4 do 9 w Czerwonowie (konsekracja wielkiego ołtarza i udsiał w uroczystości Bożego Ciała). 9 po południu w Storożynie, 11 w Althütte, 23 w Seredzie, skąd 25 powróci do Lwowa. Między 11 a 13 objadzie niektóre parafie dekanatu czerwonowieckiego, resztę zaś tego dekanatu dopiero w jesieni.

Użek czy Wołosate? W sprawie tej otrzymujemy następujące pismo: W rnsie 126 *Gas. Narod.* w artykule pod tytułem „Wołosate czy Użek?” powołuje *Gas. Nar.* list mój i pisma Osuchowickiego, nadsiając pismu naszemu mylną interpretację, jakobyśmy dlatego występowali za budową linii kolejowej „Użek”, poniważ linia „Wołosate” jest z korzyścią tylko dla żydów Rapaporta i Kohna.

Tej myśli w liście naszym nie było. W pierwszym rzędzie wyrażałem adzwianie, że *Gas. Narod.* występuje przeciw linii „Użek” albowiem Sejm krajowy uchwilił tę linię jako dla kraju korzystniejszą, popierał wzgl. rząd wezwad, aby tę linię (Użek) budował, a uchwały sejmu są dla mnie, jak dla delegata do Rady państwa ewangelii, od której odstąpić mi nie wolno.

I z drugiej strony stwierdzam, że linia „Użek” posuwająca się środkiem powiatu Turczańskiego, jedynego w Galicyi, który nie ma ani jednego kilometra drogi żelaznej — jest dla tego „powiatu” żywotną kwestją — (bez względu na to czy właścicielami większych posiadłości są tam żydzi czy chrześcijanie) i że obowiązkiem moim jest interesa moich wyborców w tym względzie zastępować — ile że linia Wołosate „przeważnie” przeuwałaby się przez majątki pp. Rapaporta i Kohna; tam więc rozchodzi się o oaty powiat a tu o partykularny „przeważnie” interes. *Juliusz Głowicki* poseł do Rady państwa.

Dr. Alfred Ebenhoch, poseł na sejm górno-austriacki i do Rady państwa został zamianowany marszałkiem krajowym Austrii Górnej.

Pomnik Mickiewicza w Warszawie. W piątek odbyło się założenie kamienia węgielnego pod pomnik Mickiewicza na Krakowskim Przedmieściu. Rzecz odbyła się w zupełnej ciszy. Obecnym był tylko komitet budowy. Akt poświęcenia polski, który umieszczono w kamieniu węgielnym, pisał H. Sienkiewicz.

Żydowskie wojsko. Szczęść żydowskich emigrantów z Rosyi, tworzących kolonie New-Jersey, założoną przez Hirscha zgłosiło się do rzadu Stanów Zjednoczonych z prośbą, aby im pozwolono udać się na Kubę. Jako legion ochotczy. Mac Kinley nie zgodził się na utworzenie osobnego żydowskiego legionu, leca zezwolił tym ochotnikom rospadzić do oddziału, który tworzą tu komitaci handlowi i bokserszy. Na to znowu nie zgodzili się żydzi.

Uroczystości florenckie. W d. 27 zm. skończyły się we Florencyi uroczystości, urządzane z powodu 500 rocznicy urodzin Pawła Toscanelli del Pozzo i Amerigo Vespuciego, dwóch florenckich, z których pierwszy był istotnym inicjatorem odkrycia Nowego Świata przez uczone swa badania i przez wskazówki, udzielone Krzysztofowi Kolumbowi; drugi zaś nadł nowego odkrytemu ladowi stałemu nazwę od swego imienia, jako twórcą map geograficznych, nakreślonych podług czterech podróży za ocean. Florencyja nadała uroczystościom świetność niezwykłą, jakby chciała podtrzymać tradycję realizacyjną naukowej i historycznej Kolumba i Amerigo Vespuciego przez przewyższenie świetności obchoćów, urządzanych przed sześciu laty przez Genewę w rocznicę Kolumba. Uroczystości owe zaczęły się w starym pałacu, gdzie mer Florencyi, margrabia Piotr Torrigiani, przemawiał, samykając jednocześnie odbywającej obrady kongres geograficzny. Wazniejszymi momentami uroczystości były: bal kostiumowy w starym pałacu, odołnienie pomnika Bettino Rissolai i Ubalidino Peruzzi, żywe obrazy przedstawiały: Krzysztofa Kolumba, oddając Toscanellu list od syna; flotę hiszpańską u brzegów Nowego Świata; wjazd Wawrzyńca Wepanialego do Florencyi; Toscanelli i misionarzy; rodzina Vespuciego według świeżo odołzonego fresku Ghirlandajna. Na uroczystości w d. 22 bm. przybyli oboje królestwo włoscy.

Paweł Bourget napisał nową powieść p. t. „Complications sentimentales”. **Z iszy sądowej.** We wsi Zameczku w powiecie żółkiewskim żył młody ale zęputy ożołwie, Iwan Warchala. Nie lubił pracy i z ołych szł od niej stroną, a za to, jak się uduło, krał to tu i ówdzie, zresztą zabiał na życie żebranią. Pewnego dnia w

lutym bieżącego roku zakrał się pod cu z stodołę, a zoczywszy to z chały trzy kobiety poczęły w niebogłosy krzyzczeć i daleje inapadł żebraka złodzieja. Na ten krzyk nadbiegł zarobnik Łuk Kupicki, jak zobaczył co się dzieje. Jakaż była jego radość, gdy ujrzał w matni Warchalę, tego nieponia wielkiego, który i jemu, Kupickiemu, dawniej coś tam ukradł. Począł więc błą ręką i laską Warchalę, ale kobiety zaraz się za bitym wstawily. Więc Kupicki zaciągnął go do siebie do domu i tam go jesszoe poczęstował kułakami i laską. Do tego bicia stawiony przed sądem Kupicki przysaje się, ale co po tem się stało, tego nie wie. A właśnie nazajutrz po tych zdarzeniach znalazł Warchalę w rowie, z twarzą przymarznąłą do ziemi, niezwygę. Miał trzy zębra złamane, rozmaite rany i stłuczenia, ale jak twierdzą lekarze, uszkodzenia te nie spowodowały śmierci. Nastąpiła ona dopiero wtedy, gdy Warchala runął do potoku i tam się uduł. Kupicki podejrany o zbrodnię sabojstwa, dokonaną na Warchale stanął w poniedziałek przed lwowskim sądem przysięgłych. Wyrok zapadnie we wtorek.

Zmarli w ostatnich dniach: we Lwowie Helena Cossa, żona starszego radcy magistratu, przeżywszy lat 48, zmarła nagle.

W Iwanikowie, w powiecie stanisławowskim, Romuald Niedzielski, właściciel Iwanikówki, członek rady powiatowej bohorodczanickiej.

Kalendarz. Dział dnia 10 maja: Izydora oracza. — Jutro dnia 11 maja: Batryk P. Wschód słońca o g. 4 min. 33, zachód o g. 7 min. 20.

Sztuki piękne.

TEATR.

(Cmy noone dramat w 1 akcie przez Leona Świeławskiego; Poczetwiece kmedya w 1 akcie przez Kazimierza Rojana wystawione na scenie lwowskiej po raz pierwszy dnia 7 maja.)

Wieczór onegdajszy dał nam dwie oryginalne premjery, a zarazem dwa debiuty autorskie — bo choć imiona te nam już dobrze znane (p. Rojan znany już zaszczytnie jako autor wielu czytanych i cenionych powieści, p. Świeławski zaś prac lekarzskich i zbioru utworów dramatycznych wydanego przed dwoma laty) to na szasn spotykamy się z nimi po raz pierwszy.

To dramat „Cmy noone” ciemne i ponure; rzecz rozgrywa się w jednej godzinie wieczornej. Bohater dramatu Morski, męzczenik idei miłości bliźniego, wraca właśnie z wzięcia, gdzie lat dwa przebył, a za kraty więzienne nie sprowadziła go wina własna, leca poświęcenie. Ojciec licznej rodziny popelnil jakieś przestępstwo, a winę jego przyjął na siebie Morski — poeta ozynu, otoczony uwielbieniem grona swoich najezerdoziejzych przyjaciół. Przed wzięciem winy na siebie wyznał on swój samiar przed nimi, a otrzymał sapezwienia uwielbienia i wiecznej przyjaźni — wyznał swojej narzeczonej, i otrzymał od niej przysięgę wiecznej miłości — i to go popchnęło do wykonania ziamu.

Dziś powraca znowu na lono społeczeństwa, a powraca wraz z towarzyszem kaźni Pankiem, młodym obłopcem, a już nałowym złodziejem, którego napróżno starał się poprawić i nawrócić. Panka, który za przestępstwa poleńnicze spotkał się z karą, spotyka gorące przyjęcie jego dawnych współtowarzyszy — jakież inaszej zachowanie się społeczeństwo wobec niewinnego bohatera idei, Morskiego. Wszędzie go odepchnięto, odmówiono ręki i uścisku — a przyjacieli niegdys najezerdoziejczy, poeta Lesławski, z którym się spotkał, nie szczadzi mu wiedzy bolesnych o rozpamiętaniu się kółka niegdys najgorętszych jego przyjaciół: jeden otrul

wiek do życia — jeden p. Nowacki w roli Panka stworzył udatny typ młodego przestępcy, zresztą nie było w grze nastroju.

Zupełnem przeciwnieństwem do sztuki tej była druga rzecz — komedia *Bojana*, „Poczołowiec“, o tle zupełnie innym, bo promieniejącem świeżym, szczerym i hamorem; jest to lekka, wesoła komedycja, jakich brak w ostatnim czasie odczuwaliśmy w repertuarze. Rzecz dzieje się w szlacheckim domu p. Łubickiej, gdzie przybyli na lato z miasta p. Palec, właściciel sklepu optycznego, dość znacznego majątku i pięknego trzpiotka Wandzi, którą chciałby już wydać za mąż. Ale wybór ma dość trudny, bo rodzice wymagają od przyszłego zięcia by był „poczołowiec“ w prawdziwym tego słowa znaczeniu, a i panie Wandzi do gustu nie tak łatwo trafić. I do jej główki dotarły emancypacyjne aspiracje kobiet — i ona postawiła sobie za punkt honoru to, ażeby mogła coś zarobić, nie wiele przynajmniej koron. Niudale próby czyni z swoim synem Franciszkiem właścicielem tartaku p. Bukwa — Franciszek, piszący dramaty na konkurs, jakoś nie zdołał przypaść Wandzi do gustu. Ale przybyła nagle Bolesław Tomicki, który zresztą w sposóbem w lot pozyskał sobie umiały i rodziców i laskę Wandzi, dając jej sposobność tłumaczenia mowy na niemiecki język „zarobienie koron“.

Komedycja pisana bardzo żręcznie, interesująco i dowcipnie była przyjęta grą wprost znakomicie. Panie Cioboka, Goetyńska i Polęcka, panowie Chmieliński, Wostrowski, Nowacki i Feldman współzawodniczyli ze sobą w doskonałej grze, umieli stworzyć tak udatne typy, odle z takim hamorem i werwą, ażeby dać z wybuchem śmiechu i oklaskom nie było końca. Znaczną część oklasków należało się też autorowi, od którego na polu komedii bezsprzecznie oczekiwano, ażeby mógł przynajmniej tyle, ile nam dał jako powieściopisarz.

Eugeniusz Barwiński.

Telegramy i telefonematy Gazety Narodowej.

Wiedeń 9 maja.

Dzienniki podają wiadomość, że minister handlu oświadczył, iż rząd wypracował już statuty dla przyszłej rady przybocznej: przemysłowej przy ministerstwie handlu i agrarnej przy ministerstwie rolnictwa.

Wiedeń 9 maja.

Dziś odbyło się uroczyste otwarcie przez cesarza pierwszego wykonanej już linii kolei miejskiej nowej sieci wiedeńskiej. Marszałek krajowy, minister kolei i burmistrz mieli przemowę, na której odpowiedział cesarz i wyraził nadzieję, że kolej ta, która przyszła do skutku dzięki zgodnemu współdziałaniu organów autonomicznych i państwowych, przyniesie ludności wiele korzyści i przyczyni się znacznie do rozwoju Wiednia, który mu tak bardzo leży na sercu. Następnie wyraził monarcha najwyższe uznanie siłom technicznym, które wykonały tę kolej, poczem wszedł do wagonu i pociąg ruszył. Przedmieścia, które przeszły pod pierwszy pociąg, przystrojono odświętnie.

Cesarz pojechał do stacji Heiligenstadt. Podczas jazdy cesarz stał na platformie i ukłonił się przed tłumem zgromadzonej po obu stronach publiczności, która go entuzjastycznie witała.

Berlin d. 8 maja.

Z Kioaczeau donoszą, że książę Henryk pruski uda się stamtąd we wtorek do Pekinu, poczem zwidzi Władystok i Japonię.

Petersburg 9 maja.

Akademicy tutejsi urządzili w Kazańskim soborze nabożeństwo żałobne za duszę kolegi Nechoroszeva, który uwięziony został jako podejrzany o agitację polityczną i w fortecy Petropawłowskiej odebrał sobie życie, przeciwnie sobie żyły wystraszona, krępująca się misiecka cynowa.

Przeszło tysiąc studentów i studentek zapelniało cerkiew, którą otoczył silny oddział policji, aby przeszkodzić demonstracyom. Wszystko jednak odbyło się w spokoju.

Bawi tu trzech delegatów pańskiego komitetu fundacyi br. Hirscha. Ministerium zakazało pismom tutejszym pisać cokolwiek o ich działalności. Również zabroniono podawać doniesienia o nędzy głodowej, panującej w niektórych wewnętrznych guberniach rosyjskich.

Belgrad 9 maja.

W Kukuksu w Macedonii aresztowano i do Saloniki odstawiono 35 Bułgarów, między nimi i nauczyciela, z powodu zamachu na tamtejszą szkołę serbską.

Turya 9 maja.

W uroczystości 50-lecia parlamentu włoskiego wzięli udział kró-

lestwo i następca tronu z żoną. Do króla przemawiali prezydenci obu izb parlamentu, a publiczność witała króla jak zwykle entuzjastycznie.

Turya 9 maja.

Generał Robitard i major Legram ze sztabu wojskowego prezydenta Faura przybyli tu wczoraj z życzeniami do króla od narodu francuskiego.

Medyolan 9 maja.

Rozruchy mimo interwencji wojskowej trwają bez przerwy. Tak samo przyszło do krwawego starcia w Monzy, gdzie tłum nie pozwalał na odjazd rezerwistów do wojska. W Monzy zginął jeden oficer i trzech ekscentrów, a po obu stronach jest dużo rannych.

Medyolan 9 maja.

Wczoraj wśród rozruchów stracił życie jeden rotmistrz a kilku żołnierzy jest ciężko rannych. Ekscentrów kilku zabitych. Spokój wprawdzie przywrócono, ale władze domagają się od rządu posiłków.

Medyolan 9 maja.

Po ogłoszeniu stanu oblężenia generałowi 8 tokańskiego korpusu Heuschowi porucznik nadzór nad bezpieczeństwem publicznym w obrębie jego komendy.

Medyolan 9 maja.

W Medyolanie panuje spokój. Wskutek rozruchów zaniechano wydawnictwa „Secolo“ i „Italia del Popolo“, a ich redaktorów i kilku innych dziennikarzy uwięziono.

Rzym 9 maja.

W kilku miejscowościach wybuchły znowu rozruchy. Musiało wyruszyć wojsko, które obrzucono kamieniami. Wojsko dało ognia. Kilka osób zabito.

Paryż 9 maja.

Dotąd wiadomo, że do parlamentu wybrani zostali: w Paryżu Ribot, Brisson, Mesureur socjalista, Cochon, Berry, Berger, w Rouen Ricard i Chiche socjalista w Bordeaux. Cochon jest anarchista. Goblet podda się w Paryżu ścisłemu wyborowi.

Paryż 9 maja.

Jaures, który upadł w wyborach w Carmaux, zamierza kandydować w wyborach ścisłych w jednym z okręgów paryskich. Do ścisłego wyboru pójdzie także minister kolonii Lebou.

Paryż 9 maja.

Dzienniki umiarkowane wyrażają radość z powodu upadku Jauresa i z powodu ścisłego wyboru Gobleta. Poczują tu za objaw symptomatyczny, który wskazuje, że także reszta wyborów wypadnie po myśli rządu.

Paryż 9 maja.

Po południu znany był wynik 566 wyborów, a mianowicie wybrano 193 republikanów, 104 radykałów, 41 socjalistów i 47 monarchistów. W 181 okręgach nastąpią wybory ścisłe. Republikańskie zyskały mandatów 22, straciły 16, radykali zyskali 8, straciły 11, socjaliści zyskali 6, straciły 4, monarchiści zyskali 4, a straciły 3 mandaty.

Paryż 9 kwietnia.

Wczorajszy dzień wyborów przeszedł spokojnie, jakkolwiek udział wyborców był bardzo liczny. Ogłoszenie rezultatu wyborów witano okrzykami: „Niech żyje republika“. W 20-tym cyrkule tylko przyszło do demonstracji. Wznoszono tam okrzyki „Niech żyje komuna“. Wiadomość o wyborze Drumonta do parlamentu dała powód do manifestacji przed redakcją antysemitckiego Libre Parole. Wznoszono okrzyki na cześć Drumonta. W kilku miejscach ustawiono transparenty, zwiastujące wybór Drumonta.

Do godziny 4 rano wiadomy był rezultat 291 wyborów. Wybrano 27 monarchistów, 151 umiarkowanych republikanów, 94 radykałów, 29 socjalistów. W 127 okręgach odbędzie się wybory ścisłe. — Republikańskie zdobyły dotychczas 19 nowych mandatów, z tego odebrali 10 radykałom, 3 socjalistom, a 6 monarchistom; stracili natomiast 11, z tego 9 na rzecz radykałów i socjalistów, jeden na rzecz monarchistów, a jeden na rzecz monarchistów pogodzonych z republiką. Między wybranymi ponownie znajdują się ministrowie: Meline, Barthou, Turrel i Boucher.

W Carmaux przepadł znany przywódca socjalistów, a wybrany został jego kontrkandydat markiz Solage. Rezultat ten dał powód do żywych manifestacji na rzecz markiza Solage.

O godzinie 7 rano wiadomy był

rezultat 358 wyborów. Wybrano 173 republikanów, 70 radykałów, 29 radykalnych socjalistów, 24 socjalistów, 26 monarchistów, pogodzonych z rzeczpospólną a 36 monarchistów. W 170 okręgach potrzebny jest wybór ścisły.

Bruksela d. 8 maja.

Założony został tu wielki bank kolonialny, obejmujący koncesje, jakie Rosyanin Leontiew i książę Henryk Orleński w Abisynii otrzymali. Do głównych akcyonaryuszów nowego banku należy król Leopold belgijski. Jak słycać, dotychczasowa misja ks. Orleńskiego w państwie Menelika stoi w związku z nowymi rozległymi planami kolonialnymi króla, który też opędza kosztą tej misji.

Kair 9 maja.

Ks. Achmed Safeddin trzykrotnie wysłał rannego ks. Achmeda Fuoda. Ranny walczy ze śmiercią. Zabójca uwięziony.

Kair 9 maja.

Na statku pielgrzymim przybyłym do Aleksandrii skonstatowano dżumę. Również i w miasteczku Suezie znaleziono człowieka zadżumionego.

Konstantynopol 9 maja.

Ks. Ferdynand bułgarski zawiadomił sultana, że zamysła tego roku pojechać do Konstantynopola; sultan prosił go o odroczenie tej wizyty.

Konstantynopol 9 maja.

Austro-Węgry zażądały od porty 4.000 funtów odszkodowania dla swoich obywateli, którzy ponieśli straty podczas rzezi Ormian.

Londyn 9 maja.

Liverpoolski korespondent „Standarda“ donosi, iż w tamtejszych kołach asekuracyjnych z całą stanowczością zapewniają, że u „Lloyda“ (angielski instytut asekuracyjny dla statków morskich i ich ładunków) ubezpieczają się już na wypadek wojny między Anglią a Francją. Płaca już po 5 od sta na resztę miesięcy tego roku, a po 10 od sta na styczeń i luty roku przyszłego.

Delegacje.

Peszt 9 maja.

Delegacje zebrały się dziś. Przedłożony im preliminarz wspólnych wydatków na rok 1899, wykazuje ogólne zapotrzebowanie w sumie 167,175,940 złr., a więc o 5,990,915 złr. więcej niż w roku bieżącym. Po potrąceniu istniejącego pokrycia w sumie 2,797,558 złr. pozostaje jeszcze do pokrycia złr. 164,378,382. Dochody z ceł preliminowane na 57,139,530 złr., a więc o 3,540,640 złr. więcej niż w roku bieżącym.

Wydatki ministerium spraw zagranicznych preliminowane na złr. 4,142,200, a więc o 129,300 złr. wyżej.

Wydatki ministerium wojny preliminowane na 157,966,122 złr., a więc o 5,870,034 złr. wyżej. Ordinarium wydatków na wojsko wynosi 129,907,848 złr., extraordinarium 11,217,014 złr., ordinarium wydatków na marynarkę 11,095,260 złr., extraordinarium 5,746,000 złr. Wydatki na armię stały wzrosły w porównaniu z rokiem bieżącym o 3,510,034 złr., wydatki na marynarkę o 2,360,000 złr.

Nadto domaga się rząd armii przyznania za lata 1897 i 1898 kredytów dodatkowych 30,646,030 złr., z czego przypada na nadzwyczajne wydatki na wojsko w roku 1898 30,100,000 złr., a na marynarkę 542,030 złr.

Zapotrzebowanie netto administracji prowincji okupowanych wynosi 3,479,000 złr., a więc o 10,000 złr. mniej.

Co się tyczy nadzwyczajnego kredytu dla wojska 39,646,030 złr., to potrzeba jego wywołania została nadzwyczajnie przygotowaniem w r. 1897 z powodu wojny grecko-tureckiej i niepewnej sytuacji ogólnej. Rząd domagał się na te cele już w r. 1897 kredytu 7 milionów i zapowiedział wówczas, że będzie on niewystarczający. Wtedy atoli nie był rząd w możności podać dokładnie, ile wyniesie suma wydatków na te cele. Obecnie domaga się rząd sumy 30,646,030 złr. na zaspokojenie wszystkich już poczynionych wydatków na ten cel.

Wydatki do zamierzają rządy obu państw pokryć każdy po połowie ze swych aktywów.

Zwiększenie preliminarza ministerium spraw zagranicznych wywołane zostało reformą akademii orientalistycznej i kreowaniem kilku nowych poselstw i konsulatów.

Zwiększenie wydatków na marynarkę konieczne jest celem uzupełnienia floty mającej służyć do obrony wybrzeży.

Wojna.

Londyn 9 maja.

* Depesze dziennikarskie donoszą z Hongkongu, że w bitwie pod Manillą straciło życie 150 Hiszpanów, a 250 jest rannych. Jedenaście statków hiszpańskich zniszczono. Dewey jest panem zatoki manilskiej i już został w nagrodę zamianowany admirałem.

Berlin d. 9 maja.

* Z bardzo dobrego źródła zapewniam, że Mac Kinley wielce się zdumiał, gdy po utarce pod Manillą Hiszpania o pokój nie prosiła, na co on byłby przystał, jeżeliby Hiszpania zarazem panowania swego na Kubie się zrzekała. Mac Kinley spodziewa się, że Hiszpania przynajmniej o zaborze Portorica przez Amerykanów spokojnie, zaczemby o Kubę walczyć nie było trzeba.

Londyn d. 9 maja.

* „Star“ donosi jakoby z hiszpańskiego źródła urzędowego, że admirał Montojo, zanim się cofnął do zatoki Manilskiej (tj. przed bitwą) pozostawił w niektórych zatokach wyspy Luzon (na której leży Manilla) dwanaście ukrytych łodzi kanonierskich, które choć stare, zupełnie wystarczają do blokowania wyspę Corregidor (na ujściu zatoki Manilskiej do morza); amerykański admirał Dewey siedzi przede w pułapce i dlatego nie nadchodzi od niego żadne depesze do Hongkongu, dokąd najdalej w piątek mogły przybyć szybkim parowcem. Gdyby Dewey usiłował przedrzeć się przez linię kanonierów, to poniechałby Filipin. Zombardowanie Manili nie zaszkodziłoby armii hiszpańskiej, bo cofnęłaby się za miasto.

Keywest 9 maja.

* Statek hiszpański „Frasquito“ został schwytany. Sześciu wylądowano na ląd Kuby pod Marielem zapas broni dla powstańców.

Madryt 9 maja.

* Gabinet postanowił wysłać na Filipiny wszystkie wojska, jakie tylko będą do rozporządzenia.

Nowy Jork 9 maja.

* „World“ donosi z Manili, że w bitwie morskiej straciło życie 6 poddanych Stanów.

Paryż 9 maja.

* Paryski „New York Herald“ ogłasza szczegóły bitwy pod Cavite. Otóż straty Stanów są nieznane, a pod Cavite miny podwodne były i nawet eksplodowały. Bitwa trwała 7 godzin, a cała flota hiszpańska dosłownie zniszczona. Na statkach Stanów nikt nie utracił życia. Wieczorem flota Stanów zarzuciła kotwice w porcie manilskim.

Madryt 9 maja.

* Wczoraj strzelali działa fortów hiszpańskich na dwa krążowniki Stanów, które się zapędziły za blisko w pogoni za statkiem kupieckim i które odpowiedziały z dział swoich.

Waszyngton 9 maja.

* Mac Kinley postanowił anektować wyspy hawajskie.

Madryt 9 maja.

* Wedle dzienników minister marynarki już się zdecydował ustąpić, a cały gabinet namyśla się nad dymisją.

Nowy Jork 9 maja.

* „World“ donosi, że pod San Domingiem w pobliżu Monte Christino o godzinie 9 rano rozpoczęła się bitwa morską między flotą hiszpańską z wysp Zielonego Przylądka, a flotą admirała Sampsona.

Waszyngton 9 maja.

* Dewey telegrafował, że wylądował w Cavite, niemogąc dla braku ludzi zajmować Manili. Zabrał do niewoli 250 Hiszpanów, a ze statków jego żaden nie odniósł uszkodzenia w bitwie.

Madryt 9 maja.

* Wskutek ponownych rozruchów ogłoszono stan oblężenia także w Badajoz i Alicante.

Madryt 9 maja.

* Jeden z okrętów Stanów próbował strzelać do portów hawajskich, ale ze stratą musiał się cofnąć. Inny statek Stanów strzelał do blokhausu w porcie Matanzas, ale również musiał się cofnąć. Od jego strzałów ranny jeden człowiek cywilny.

Madryt 9 maja.

* Izba posłów posłowi Melli,

karliście, odebrała głos za to, że powiedział, iż Hiszpania z przekleństwa Bożego rządzi kobiety i dzieci.

Madryt 9 maja.

* Ministerstwo wojny otrzymało telegram od generała Blanka z Hawany, że tam na brzeg wyrzuciła woda szczątki amerykańskiego statku „Cincinnati“.

Londyn 9 maja.

* Biuro Reutersa donosi z Hongkongu, że bitwa pod Manillą trwała od pół do szóstej rano do południa. Hiszpanie stracili 1000 ludzi. W arsenał nastąpiła podczas bitwy eksplozja, która wielu ludzi życia pozbawiła.

Madryt 9 maja.

* Na parowcu „Alfonso XIII“ przypłyło na Portorico 500 żołnierzy hiszpańskich 30 oficerów, 8 milionów nabożów, dział jedna baterja i pewna liczba karabinów systemu Mausera.

Madryt 9 maja.

* Senat uchwalił znieść cło od zboża i maki a równocześnie zakazać ich wywozu z kraju.

Nowy Jork 9 maja.

* „World“ donosi, że rząd wynajął wszystkie parowce, jakie tylko mógł dostać, do przewozu 40.000 ludzi na Kubę, co ma nastąpić za dni pięć.

Madryt 9 maja.

* Miasto Panay, gniazdo powstańców filipińskich zostało przez Hiszpanów zdobyte i zburzone.

Madryt 9 maja.

* Gubernator Filipin donosił, że arsenał w Cavite zburzony. Blokada Manili przez statki Stanów jest spokojna. Statki te nie strzelają, jeżeli z portów Hiszpanie nie rażą floty Stanów. Flota ta ma w ręku fortyfikacje Cavite.

Madryt 9 maja.

* Ministrowie wojny i marynarki organizują z całym pośpiechem pułki, które wysłane zostaną na Filipiny.

Waszyngton 9 maja.

* Sekretarz marynarki ożnajmił, że wysłał admirałowi Deweyowi posiłki w sile 5000 ludzi.

Londyn 9 maja.

* Biuro Reutersa donosi z Hongkongu: Admirał hiszpański zakomunikował generalnemu gubernatorowi, że nie może żadną miarą dłuższego stawiać oporu i w interesie ludzkości musi się poddać, chociaż sam gotów jest walczyć do upadłego i zginąć. Admirał Dewey zaproponował, aby władze hiszpańskie urzędowały aż do zakończenia wojny pod flagą amerykańską.

Dział ekonomiczny

— Praga d. 9 maja. Na dzisiejszem walnem zgromadzeniu akcyonaryuszów kolei busztiehradzkiej uchwalono wypłacić dywidendę po 76 1/2 złr. od akcyi lit. A, a po 26 złr. od akcyi lit. B.

— Dyrekcja kraj. niż szkoły roln. w Kołbierzcu podaje do publicznej wiadomości, że w roku szkolnym 1898/99 t. j. z końcem czerwca b. r. w tejże szkole będzie woliwych do 20 miejsc na konasie krajowym. — Bliższych wiadomości udzieli dyrekcja.

— W Rolniku czytamy: Deszcz, słońce, ciągły deszcz i słońce oto motywy przewodni wszystkich licznych sprawozdań na deszcz z dniem 29 kwietnia. Uroczystościem wiosny, którą jeden z szanownych sprawozdawców z uśmiechem przez łzy „obstruktorystą“ nazywa, był chyba śnieg w wielu miejscach w połowie kwietnia. Wyjątkowo tylko skarał się z nad Styru (Szczurowice, Łopotyn, Brody) na dotkliwą pogoń i zimne północno-wschodnie wiatry. W polu zastój. Ozmiany rozwijają się słabo, tylko wcześniejsze opierają się słońcu i są dość dobre. Dotyczy to zwłaszcza pszenicy, stan żyta wogóle mniej pomyślny, a późniejszej w wielu miejscach nadziejają i przerują, szczególnie na Podolu północnym, Pokuciu, w Samborskiem i Strzyżem. Rzeki śreni, w Jarosławskiem dobry. Z pod Nizankowice donoszą o pojawieniu się sło-
dzaka.

Konieczna wyszła dobre z pod śniegu i trzyma się jak to sprawozdania prawie jednomyślnie podają, dotąd dobrze, nawet bardzo dobrze.

Najniekorzystniej jednak wpłynęła jednak słońca na roboty wiosenne, bo nietylko, że uprawa jarzyn niezwykle się opóźnia, lecz i siewy dokonane, powierzone roli mokrej i źle zarobionej, z powodu zimnej pory z trudnością tylko wschodzą. Ze zbóż jarych tylko siew przenioły przeważnie ukończony, uprawa owsa, zwłaszcza sąd jęczmień, dotąd się przewlekła, a siewnikiem trudno wejść w rozmokłą rolę.

Groch w polowie zasiany, siewa bobiku wyki i migdałki ledwie zaczęta. Także ziemniaki i buraki sadzi dopiero zaczynają, w wielu jednak okolicach Podola, Pokucia i w pasie karpaczkim zupełnie ich dotąd nie sadzono.

Lepsze wiadomości mamy tylko z Sokalskiego i Jarosławskiego. W tej ostatniej okolicy, jeżeli z dwu sprawozdań wnosić można, ukończono już zupełnie uprawę jarych zbóż i roślin okopowych i wszystko pięknie wschodzi. Także z pod Bobrki i Szczercza donoszą, że zboże jare „od biedy“

zasiane a sadzenie ziemniaków na ukończeniu.

Na Podolu i Pokuciu zaczęto sadzić kukurdużę.

K. J.

Wiadomości giełdowe

Lwów, dnia 9 maja 1898.

Akcyje za sztukę: Kolej gal. Karola Ludwika od 200 zł. m. k. 210— do 213—. Kolej Lwów-Czerniawka od 200 zł. w. a. 294— do 295—. Banku hipotecznego po 200 zł. w. a. 386— do 388—. Banku kredytu gal. po 200 zł. w. a. 200— do 210—. Akcyje garbarni Rzeszowskiej po 100 zł. 200— do 210—.

Listy zastawne na 100 zł. Banku hipot. gal. 4% koronowe 9650 do 9720. 5% — 10% prem. 11030 do 111—. 4 1/2% los w 50 lat 10040 do 10110. Banku krajowego 4 1/2% los w 50 lat 101— do 10170. Banku krajowego 4 1/2% los w 57 lat 98— do 9870. Towarz. kredyt. gal. emsk. 4% (l. emisja) 9780 do 9850. 4% lo. w 41 1/2 lat 9760 do 9830. 4% los w 56-letnich 9890 do 9760.

Oblig. za 100 zł. Galic. funduszu propinacyi nego 4% 9890 do 9920. Bukow. funduszu propinacyjnego 5% 10275 do ——. Kosz. banku krajowego 5% w. a. l. em. 10250 do ——. Polyska krajowa 6% w. a. 102— do ——. 4 1/2% 10040 do 10110. 4 1/2% obligacya kolejowa Banku kraj. 9750 do ——. za 100 nom.

Losy: Losy miasta Krakowa 26-80 do 26-80. Losy miasta Stanisławowa 49— do ——. Monet. Dukat cesarski 5-63 do 5-73. Napoleondor 9-60 do 9-60. Półimperyal 9-43 do 9-53. Rubel rosyjski srebrny 120— do 125—. Rubel rosyjski papierowy 12740 do 12840. 100 marek niemieckich 38-65 do 39-15.

— Wiedeń d. 8 Maja. (Telegram Gaz. Nar.) Dnia 8 o godz. 2 min. 15 w południe notowano na giełdzie wiedeńskiej: Kredyty 358 75 węg. wakat kredytowy 386 — angloam. 158 50, lenderbank: 229 75, kolej państwowa 253 75, albertal 264 —, akcyje tytoniowe 130 —, albin 188 50, losy tureckie 60 20, albanbank 296 5

Z drukarni i litografii Pilleca i Spółki.